

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Pedagogická fakulta
Ústav pedagogiky a sociálních studií

Marie Dvořáková
Obor: Pedagogické asistentství

DOMÁCÍ VZDĚLÁVÁNÍ
Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. Jana Kantorová, Ph.D.

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Trboušanech dne 1.4.2011

podpis.....

Děkuji PhDr. Janě Kantorové Ph.D. za její podněty a rady, které mi jako vedoucí mé bakalářské práce poskytovala.

Děkuji učitelům mateřských škol, kteří mi umožnili uskutečnit výzkum.

Děkuji všem rodičům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření.

Děkuji také Mgr. Jaromíru Němcovi za zpracování dat dotazníkového výzkumu.

Děkuji Markétě za korektury textu bakalářské práce.

ÚVOD	5
I. TEORETICKÁ ČÁST	7
1.1. Terminologie	7
1.1.1. Škola, vzdělávání, výchova	7
1.1.2. Alternativní vzdělávání, alternativní školy	8
1.1.2.1. Domácí vzdělávání	11
1.1.2.2. Výhody a nevýhody domácího vzdělávání	12
1.1.3. Rodina.....	14
1.1.3.1. Rodina a škola	15
1.2. Historie domácího vzdělávání	17
1.2.1. Domácí vzdělávání v České republice	18
1.3. Právní úprava domácího vzdělávání	20
1.3.1. Asociace pro domácí vzdělávání	20
1.3.2. Legislativa – zákony, vyhlášky	22
1.4. Socializace	23
1.4.1. Začlenění dětí vzdělávaných v rodinách do společnosti	23
1.5. Shrnutí teoretické části	28
II. PRAKTICKÁ ČÁST	29
2.1. Cíle a hypotézy práce	29
2.2. Výzkumná metoda	30
2.3. Výsledky výzkumu a jeho interpretace	31
2.3.1. Ověření hypotéz.....	50
2.4. Shrnutí praktické části	55
ZÁVĚR	56
POUŽITÉ ZDROJE	59
PŘÍLOHY	62

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je domácí vzdělávání. Daná látka je vnímána jako velice aktuální. Vzdělávání považujeme za nadmíru důležité. Aby totiž dítě dosáhlo úspěchů v životě, je potřeba začít co nejdříve s kvalitním vzděláváním.

Cílem teoretické části bakalářské práce je detailní pohled do možností domácího vzdělávání a objasnění základních pojmů, které s daným tématem souvisí.

Cílem praktické části je doplnit teoretickou část o konkrétní data, a to pomocí dotazníkového výzkumu, který nám podá informace o tom, do jaké míry jsou rodiče dětí předškolního věku informováni o možnosti domácího vzdělávání.

Teoretická část je rozdělena do kapitol, podkapitol a úseků.

Nejdříve definujeme pojem domácí vzdělávání. Zhodnotíme, jak je vnímáno domácí vzdělávání z pohledu rodin. Nemalý vliv na rozhodnutí rodin zvolit si metodu domácího vzdělávání mají také školy, i proto se v jedné z kapitol zaměříme na instituci „škola“.

Stejnou měrou, ba dokonce větší, rozhodují o způsobu vzdělávání rodiče, tedy rodina. Neopomeneme ani toto téma a v bakalářské práci se jím budeme zabývat.

Podrobněji se také podíváme na pojmy vzdělávání a výchova, které jsou bezpochyby pro domácí vzdělávání prioritní.

Nemalý podíl na vývoji a současném stavu formy domácího vzdělávání má jistě historie, bez které by domácí vzdělávání neexistovalo. Proto nahlédneme do zákoutí vzdělávání v dřívějších dobách.

Z historie se pak přesuneme do oblasti, která určitým způsobem zaštiťuje domácí vzdělávání v dnešní době. Jedná se o zákony, vyhlášky, organizace, které se starají o právní úpravu vzdělávání dětí v rodinách.

V posledním okruhu nahlédneme na často probíranou látku - socializaci dětí vzdělávaných v rodinách.

V praktické části se zaměříme na zvolenou výzkumnou metodu, tedy na výzkumný dotazník. Objasníme způsob sestavování dotazníku. Popíšeme cílovou skupinu, pro kterou byl dotazník určen, a samozřejmě zveřejníme samostatná data, která z vyplněných dotazníků vplynula.

V práci jsou využity jak zdroje z oblasti odborné literatury, tak internetové zdroje.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1.1. Terminologie

1.1.1. Škola, vzdělávání, výchova

Pojem škola je definován jako „výchovně-vzdělávací zařízení“ (Průcha, 2005, s. 389). Lawton definuje školu jako instituci, v níž jsou vyučovány děti školního věku (Průcha, 2005, s. 389)¹.

Německý Meyers kleines Lexikon – Pedagogik formuluje pojem škola takto: *„Jedná se o instituce ve veřejném (státním) nebo soukromém vlastnictví, v níž jsou dětem, mládeži zprostředkovávány v systematickém vyučování vědomosti a dovednosti, jež jim mají umožňovat samostatné životní činnosti v rámci státního a společenského uspořádání. Školy to poskytují zpravidla v určitém vymezeném čase, nacházejí se nezávisle na střídání žáků a učitelů na stejném místě a orientují se na příslušné formy výchovy a vzdělávání. Usilují o uskutečňování vymezených cílů vzdělávání a výchov“* (Průcha, 2005, s. 389)².

Vzdělávání je vysvětlováno v literatuře různými způsoby. Grecmanová v Obecné pedagogice popisuje vzdělávání jako proces získávání a rozvoje vědomostí, intelektových schopností. Jedná se podle ní o konečný efekt utváření člověka. Ve vzdělávání nejde jen o to, jak široké znalosti člověk má, ale také o to, zda dokáže mít vlastní názor a stanoviska (Grecmanová, 1998, s. 64).

---

¹ O Lawtonově pojetí školy se dočteme v Moderní pedagogice Jana Průchy (Průcha, 2005, s. 389).

² Formulaci pojmu škola podle německého Meyers kleines Lexikon – Pedagogik najdeme v Moderní pedagogice Jana Průchy (Průcha, 2005, s. 389).

Pojem vzdělávání a výchova spolu úzce souvisí. Výchova je popisována jako rozvoj konkrétních disciplín. Někteří autoři, např. František Drtina (1930) říkají, že vzdělávání je výsledkem harmonického procesu – výchovy.

Výchova a vzdělávání mají bezpochyby velký význam v životě člověka.

V odborné literatuře je výchova popisována jako záměrné, cílevědomé, organizované a plánovité působení, které se projevuje všestranným formováním osobnosti člověka a má adaptační, anticipační a permanentní charakter. Je to specificky lidská činnost (Grecmanová aj., 2006, s. 22).

1.1.2. Alternativní vzdělávání, alternativní školy

Důvod vzniku alternativních škol je vysvětlován zejména tím, že lidská společnost má neustálé tendence něco měnit.

Důvodem vzniku alternativních škol může být také samostatný vývoj společnosti. A tím, jak se mění lidé a společnost, se musí měnit také způsob vzdělávání.

Rozvoj reformní pedagogiky byl v našich zemích ve 20. a 30. letech dvacátého století, tedy mezi dvěma světovými válkami. V období socialismu, až do roku 1989, byla ve vývoj školství kladena nedůvěra, hlavně z ideologických důvodů.

V našich zemích byl významným představitelem reformní pedagogiky Václav Příhoda. Uskutečnil mnoho zahraničních studijních pobytů, ze kterých přivezl řadu rad a zkušeností, které uplatňoval ve vývoji školství u nás. Díky tomu bylo Československo považováno za jednu z nejvýznamnějších zemí v oblasti alternativního školství.

Pojem alternativní vzdělávání je užíván jako synonymum k pojmům netradiční škola, volná škola, svobodná škola, otevřená škola, nezávislá škola. Přesná definice tohoto pojmu způsobuje různé nesrovnalosti jak v jednotlivých zemích, tak v jednotlivých pedagogických teoriích (Průcha, 2001, s. 17).

Pedagogický slovník charakterizuje alternativní školy jako metody, způsoby vzdělávání, do kterých se řadí všechny druhy škol (soukromé, státní, veřejné), jež mají jeden základní rys: odlišují se od hlavního proudu standardních (běžných, normálních) škol určité vzdělávací soustavy (Průcha aj., 2009, s. 16).

V Americe je alternativní škola chápána jako varianta, díky které je možné provádět různé inovace, a to jak ve veřejné škole, tak v soukromé škole.

Vidíme zde určitou nejednotnost názorů na terminologii alternativního vzdělávání, příčinami mohou být odlišné školské systémy v daných státech, různá kulturní smyšlení. Obecně lze říci, že v alternativním systému se podporují určité inovace, zdokonalování vzdělávání.

Ve snaze o změny ve způsobu vzdělávání vznikala řada nových alternativních škol, které se od sebe odlišovaly.

Jednalo se zejména o Waldorfskou školu, která je specifická tím, že výchova a vzdělávání jsou plně podřízeny tomu, aby podněcovaly a rozvíjely aktivitu dítěte, jeho zájmy a potřeby.

Montessoriovskou pedagogiku popisuje František Singule v knize *Současné pedagogické směry* jako pedagogiku, která je zaměřena na „normální rozvíjení dítěte“. Základní tezí této pedagogiky je, že každé dítě v sobě nosí určitý stavební (vývojový) plán pro svůj vývoj (Singule, 1992, s. 14).

Hlavní ideou pedagogických snah freinetovské školy je „Par la vie – pour la vie – par le travail“ (Z života pro život prací) – (Průcha, 1991, s. 21). Zakladatelem freinetovské pedagogiky je venkovský učitel Celestin Freinet. Hlavní myšlenkou freinetovské pedagogiky je spojení života a školy, tělesné a duševní práce.

Zde jsme jen ve stručnosti uvedli formy alternativních škol. Je vhodné objasnit souvislost mezi alternativní formou vzdělávání a domácím vzděláváním. Do alternativního vzdělávání lze zařadit také vzdělávání s individuálním vyučováním. Smyslem domácího vzdělávání je individuální vyučování, kde na jedné straně je žák a na druhé straně vyučující, kterého může v tomto způsobu vzdělávání představovat rodič. Zde se nám pojem alternativní vyučování spojuje s domácím vyučováním.

Je nutné si uvědomit, že ne pro každé dítě je metoda alternativního vzdělávání příhodná. To znamená, že stejně tak nemusí každému dítěti vyhovovat forma domácího vzdělávání. Některým dětem vyhovuje spíše volnost při vzdělávání. Spousta dětí naopak potřebuje pozornost, opětovnou kontrolu nad sebou a opakované povzbuzování, chválení, popř. vyzývání k soustředění se na učení.

1.1.2.1. Domácí vzdělávání

Pedagogický slovník vymezuje domácí vzdělávání jako alternativní formu vzdělávání, která probíhá doma, v rodině, kdy děti nedocházejí do školy a vyučují je jejich rodiče.

Domácí vzdělávání je jednou z legálních vzdělávacích alternativ, která je uskutečňována v mnoha zemích Evropy.

Do školy žák dochází pouze skládat státem předepsané zkoušky. Důvodem pro rozvoj této formy vzdělávání byla především nedůvěra vůči veřejnému školství.

Stejně jako každá jiná forma vzdělávání i domácí vzdělávání vyvolává různé názory (Průcha aj., 2009, s. 57). I u domácího vzdělávání se setkáme s kritikou, která ve velké míře ukazuje na problém týkající se socializace dítěte do společnosti. Protože je to hojně diskutované téma, budeme se mu věnovat v samostatné kapitole.

Domácí vzdělávání je chápáno jako varianta individuálního vzdělávání.

Proto, aby bylo vzdělávání kvalitní, je potřeba dbát na vztahy učitele a žáka. V knize *Moderní vyučování* se dozvídáme, že při vzdělávání se jedná o dvousměrný proces. Tedy učitel musí od žáka dostávat zpětnou vazbu, díky otázkám a reakcím žáka na probírané učivo. Ve školních lavicích, kde sedí v jedné třídě až třicet žáků je velmi malá pravděpodobnost, že učitel dostane zpětnou vazbu od všech žáků. Zpětnou vazbou pro učitele bývá zjištění znalostí žáka písemnou prací, ne vždy jsou takto kontrolované znalosti žáka objektivní (Petty aj., 2008).

Domácí vzdělávání umožňuje, aby učitel (rodič) a žák měli na probírání dané látky tolik času, kolik potřebují a zpětnou vazbu rodič dostává od svého žáka hned. Mezi žákem a rodičem je předpoklad všelejšího vztahu. Dítě se proto nemusí bát pokládat otázky, pokud něčemu nerozumí. Dítě se může popřípadě vyhnout posměchu spolužáků za neznalost. Geoffrey Petty k tomu podotýká: „*Kdyby bylo vyučování jednosměrným procesem, krásně bychom si vystačili s knihami a videem a učitelé by pro nás byli zbyteční*“ (Petty aj., 2008).

Domníváme se, že je tomu právě naopak. V době, kdy má žák přístup k informacím z internetu, televize, časopisů, knih, rádií a jiných informačních technologií, je potřeba dobrého učitele, který dítěti získané informace vysvětlí, znalosti uskupí do smysluplných celků a dítěti ukáže cestu, jak s informacemi správně zacházet v souladu s morálkou, která je pro danou společnost, ve které dítě vyrůstá typická.

Podle Freiové (1996) domácí vzdělávání, jehož principem je individuální výuka, podněcuje studenty ke skutečnému vzdělávání.

1.1.2.2. Výhody a nevýhody domácího vzdělávání

Brožura Občanský institut Domácí škola – americká zkušenost uvádí základní otázku: Proč vzdělávat v rámci domácího vyučování? Na tuto otázku existuje stručná odpověď: Protože to dobře funguje (Freiová, 1996).

V následující části se budeme zabývat tím, jaké výhody či nevýhody domácí vzdělávání přináší.

Freiová (1996) uvádí příklad, který jasně vystihuje, že individuální konzultace je běžná a přirozená záležitost a rodiče se s ní setkávají v každodenním životě. Příkladem vystihujícím tuto fakta je situace, kdy za vámi přijde přítelkyně, která se svěřuje, že její syn má problémy s matematikou. Jak jí poradíte? Doporučíte jí, aby si našla někoho na doučování nebo, aby dítě strávilo navíc několik hodin matematiky ve škole. Individuální vysvětlování bude v takovém případě účinnější.

Toto potvrzuje též Chrástka (1995). Odkazuje na výzkum, jehož námětem bylo šetření vlivu počtu žáků ve třídě na výsledky učení. Výzkum, který vycházel ze 77 primárních výzkumů prokázal, že výše zmíněný vliv skutečně existuje. K výraznému zvýšení efektivity učení dojde při malém počtu žáků, a to pěti až deseti.

Dalším příkladem, kdy je ke vzdělávání využito individuálních konzultací, je studium hudby či zpěvu, v neposlední řadě se jedná také o studium cizích jazyků.

Uvedli jsme příklady, jež vystihovaly potřebnost doučování v případě, že dítě učivu nerozumí. Ale stejně tak je tomu v opačné situaci, kdy dítěti dopřejeme individuální vyučování v oblastech, které ho zajímají a na které má talent. Dítě má šanci své znalosti v dané oblasti rychleji rozvíjet, zdokonalovat se a poznávat více, než by se naučilo ve škole. V rámci individuálního vzdělávání dítě není vázáno na režim dne ve škole a rodič může pro rozšíření znalostí a vědomostí vyhledávat různé exkurze, výstavy, přednášky, podnikat různé naučné výlety do přírody, na farmy nebo navštěvovat divadla.

Freiová (1996) uvádí, že škola je protikladem individuálního vzdělávání. Upozorňuje na to, že ve škole není věnována dostatečná individuální pozornost dítěti.

Často se učitelé musí zaobírat dětmi, které vyrušují a díky těmto dětem nezbyvá mnoho času na samotné vzdělávání a věnování se všem dětem. Naproti tomu, při domácím vzdělávání si rodič sám může stanovit plán, co a kdy bude dítě učit a čemu se bude muset věnovat více a čemu méně. Můžeme tedy říct, že domácí vzdělávání má své výhody i nevýhody. Musíme si především uvědomit, že ne pro každého je tento způsob vzdělávání vhodný.

Se vzděláváním, výchovou a školou je ve velmi blízkém spojení rodina a z procesu vzdělávání ji nesmíme v žádném případě vynechat. Proto se zde zaměříme na pojem rodina.

1.1.3. Rodina

V literatuře se setkáme s různým chápáním a vystižením pojmu rodina. Pedagogický slovník uvádí rodinu jako nejstarší společenskou instituci. Plní řadu funkcí - socializační, ekonomickou, sexuálně-regulační, reprodukční. Vytváří a formuje interpersonální vztahy, hodnoty a postoje. Jedná se o sociální skupinu nebo společenství žijící ve vlastním prostoru-domově, uspokojující potřeby, poskytující péči a základní jistoty dětem (Průcha aj., 2009, s. 248).

Rodinu můžeme vnímat jako malou skupinu lidí, která je spojena pokrevními svazky. Typické pro rodinu jsou citové vazby.

Rodina předává dítěti prvotní návyky, které může dítě ve škole či při dalším vzdělávání uplatnit.

Ze zákona o rodině vyplývá, že rodina má za své dítě odpovědnost, má tedy právo, ale i povinnost rozhodnout o způsobu vzdělávání svého dítěte. Stát se o rodiny postará, ale z druhé strany rodičům ukládá určité povinnosti. Jako pomoc státu rodině můžeme vnímat právě onu možnost volby způsobu základního vzdělávání dítěte.

Rodina je tedy v životě člověka základní a velice důležitý element. Můžeme polemizovat o tom, do jaké míry získává dítě kvalitní vzdělání ve škole a jak kvalitní je domácí vzdělávání. Podle slov Králíkové (1985) rodina dává dítěti prvotní návyky, schopnosti a dovednosti. Domácí vzdělávání můžeme vnímat jako kvalitnější, právě proto, že rodina předává během vzdělávání základní schopnosti a dovednosti.

1.1.3.1. Rodina a škola

Odkrývá se nám zde další důležité téma, a to rodina a škola. Otázek, na které můžeme hledat odpovědi je spousta. Jednou z nich je, zda škola dostatečně pozitivně působí na rozvoj osobnosti dítěte.

Škola podle Janiše (2001) patří mezi instituce, které mají zajistit optimální prostředí pro děti v důležitém životním období dospívání. Ve chvíli, kdy dítě nastoupí povinnou školní docházku, přebírá škola určitým způsobem pravomoci rodiny vychovávat. Není však jednoznačné, zda tuto funkci školy splňují. Na žáka ve škole působí učitelé, vychovatelé, ale především spolužáci a stejně staří žáci, ke kterým obvykle žák vzhlíží více, než k učiteli.

Ve vztahu k domácímu vzdělávání pak může zůstat otazník nad problémem týkajícím se právě toho, že žák, který chodí do školy, je ovlivňován svými kamarády, vrstevníky.

Pomalu se nám zde začíná odhalovat, že škola ať chce nebo nechce, zasahuje do výchovy dítěte. Po zahájení povinné školní docházky může mít škola větší podíl na výchově a vývoji osobnosti dítěte než rodina. Zůstává tedy k uvážení, jakou školu rodina pro dítě vybírá, zda je škola v souladu s myšlením rodiny.

Na dítě vzdělávané v domácnosti působí hlavně rodina, dá se tedy říct, že hlavní priority rodiny jsou dítěti vštěpovány díky tomu, že spolu tráví hodně času. Ať pozitivní či negativní ovlivňování vrstevníky bývá uskutečňováno v rámci kroužků.

Janiš (2001) upozorňuje na to, že škola působí jako instituce, která má předat žákům určité množství znalostí, a tím tedy ustupuje partnerskému vztahu mezi školou a rodinou. Je tudíž možné, že rodiny volí formu domácího vzdělávání pro své děti z toho důvodu, že školy nejsou schopné vést s rodiči partnerský vztah. Otázkou zůstává, zda v případě vzdělávání žáků v domácnostech vyžadovaný partnerský vztah nastává.

Na tomto místě se nabízí řešit problematiku socializace dětí vzdělávaných doma. Na možné odpovědi v této oblasti nám odpoví další kapitoly.

1.2. Historie domácího vzdělávání

Významnou osobností 19. století byl filozof a pedagog Johann Friedrich Herbart, který se stal vychovatelem v domě bohaté rodiny zemského fojta von Steinera.

V této rodině dostal na starost výchovu a vzdělávání tří synů. K přemýšlení o výchovných problémech Herbarta donutil sám pán domu – Steiner. Steiner Herbartovi nařídil, aby mu předával podrobně vypracovanou zprávu o postupu výchovy. Steiner si zprávy četl a schvaloval či odmítal. To se stalo pro Herbarta podnětem zabývat se výchovou a vzděláváním podrobně. Při aplikaci vypracovaných programů dospěl k názoru, že je potřeba ke každé vzdělávané osobě přistupovat individuálně. Ze svých závěrů také vyvodil, že v pedagogice je potřeba se opírat o etiku a o psychologii, která podle Herbarta určuje pedagogice prostředky (Veselá, 1999, s. 24).

Herbart je tedy jedním z mála pedagogů, kteří jsou představiteli domácího vzdělávání. Veselá dále poukazuje na Adolfa Diesterwega (1790-1866), německého pedagoga, filozofa. Byl také pedagogem na gymnáziích. Diesterweg se též věnoval problematice učitelského vzdělávání, které vnímal jako důležité, když současní pedagogové měli plnit novodobé požadavky.

Tyto osobnosti pedagogiky 19. století patřily mezi ty, které doma vychovávaly a vzdělávaly své žáky.

Na druhé straně stojí osoby, které byly doma vzdělávány. Patřil mezi ně i Herbert Spencer. Později se z něho stal pedagog, psycholog, filozof. Herbert Spencer (1820-1903) byl do svých třinácti let vychováván doma. Dobrým učitelem a vychovatelem pro něj byl jeho otec. Později výchovu převzal jeho strýc, kněz anglikánské církve a rektor v Hintonu Tomáš Spencer, u kterého se

mladý Herbert učil především matematiku, kreslení, počty, fyziku, chemii, přírodopis.

Další významnou osobností, které bylo dopřáno domácího vzdělávání, byl Vissarion Grigorjevič Bělinskij (1811-1848) – ruský literární kritik a publicista. Od svých pěti let se učil číst a psát a učitelem latiny mu byl jeho otec. Poté Bělinskij nastoupil do tzv. újezdní školy.

Našli bychom jistě spoustu dalších osobností, kterým domácí vzdělávání bylo dopřáno. Už jen jmenovitě – Alexandr Ivanovič Gergen, František Ladislav Čelakovský, Antonie Rajská, Agáta Christie, Marie Curie-Sklodovská.

Domácí vzdělávání nelze považovat za novou zkušenost. V historii se jednalo o běžnou praxi, především pro děti předškolního a mladšího školního věku. Neboť další studium na univerzitách bylo již v historii reálné.

1.2.1. Domácí vzdělávání v České republice

Počátky domácího vzdělávání v České republice jsou úzce spjaty se Společností přátel domácí školy. Posláním této instituce je pokusit se prosadit domácí vzdělávání do českého právního řádu a hájit zájmy doma vzdělávajících rodin (Nitschová /online/).

Od školního roku 1998/1999 povolilo ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pokusné ověřování domácího vzdělávání, které mělo připravit podklady pro legislativní ukotvení (Simonová/online/).

V květnu téhož roku byla uzavřena smlouva mezi ministerstvem školství a Bratrskou školou, konkrétně ředitelem Bohuslavem Bulířem. Tato smlouva povoluje domácí vzdělávání ve formě pětiletého experimentu, počínaje 1.9.1998.

Oficiálně se tento experiment nazývá pokusné ověřování odlišné organizační formy základního vzdělávání - domácí vzdělávání. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy stanovilo následující podmínky:

- experiment se týká pouze žáků 1. stupně základní školy
- za průběh a plnění podmínek pokusného ověřování je odpovědný ředitel školy, která se do tohoto ověřování přihlásila (původně to byla pouze Bratrská škola v Praze)
- žáci mají být vzděláváni v souladu s platným standardem základního vzdělávání
- nejméně dvakrát za školní rok mají být výsledky vzdělávání hodnoceny (tj. žáci mají být „přezkoušeni“); formu a způsob stanoví ředitel kmenové školy (ministerstvo ale podotýká, že se nemá jednat o komisionální zkoušení, hodnocení má sloužit jako zpětná vazba pro žáka, vzdělávajícího a kmenovou školu)
- výsledek hodnocení má být žákům vydáván ve formě slovního hodnocení
- žáci se mohou účastnit všech akcí školy
- o průběhu experimentu má ředitel školy podat písemnou zprávu na konci každého školního roku (Nitschová /online/).

1.3. Právní úprava domácího vzdělávání

1.3.1. Asociace pro domácí vzdělávání

Asociace pro domácí vzdělávání (dále jen ADV) je dobrovolným sdružením fyzických a právnických osob, má právní subjektivitu a může svým jménem zakládat, měnit nebo i rušit právní vztahy. ADV může být členem národních a mezinárodních organizací. ADV sídlí v Praze v ulici Rajská 300/3.

Důvodem vzniku ADV je především potřeba prosazovat zájmy domácího vzdělávání v legislativní oblasti. ADV chce informovat širokou veřejnost o možnostech a výhodách domácího vzdělávání. Chce také poskytovat a zprostředkovávat rodičům doma vzdělávaných dětí poradenskou a metodickou pomoc. Jedním z dalších cílů ADV je vytvářet potřebné finanční zdroje zajišťující nutnou ekonomickou samostatnost a spolupracovat s jinými organizacemi, občanskými sdruženími, vládními i nevládními institucemi v České republice i v zahraničí.

ADV poskytuje veškeré potřebné informace, rady, zkušenosti. ADV pořádá pravidelně různá setkání pro ty, kteří mají o tuto oblast zájem. Na setkáních si mohou zájemci rozšířit své obzory v dané problematice.

V současné době probíhá pokusné ověřování domácího vzdělávání u žáků druhého stupně základní školy.

Tato možnost byla poskytnuta všem zájemcům díky ADV, která podala ministerstvu školství podnět pro zahájení pokusného ověřování domácího vzdělávání na druhém stupni základní školy. Ministerstvo ověřování nakonec schválilo na základě §171 odst. 1 zákona 561/2004 Sb.

Toto ověřování bylo zahájeno 1. září 2007 a ukončeno bude nejpozději 30. června 2011.

Cílem pokusného ověřování je plnění povinné školní docházky na druhém stupni základní školy individuálním vzděláváním bez pravidelného denního docházení žáka do základní školy.

1.3.2. Legislativa – zákony, vyhlášky

Školský zákon 561/2004 Sb. konkrétně nedefinuje pojem „domácí vzdělávání“. Setkáme se zde s pojmem „individuální vzdělávání“, a to v §41, který je chápán jako jiný způsob plnění povinné školní docházky. Jednak jde o vzdělávání žáků s mentálním postižením a za druhé jde o vzdělávání, které se uskutečňuje bez pravidelné docházky do školy.

Zákon určuje, že o povolení individuálního vzdělávání žáka rozhoduje ředitel školy, do které byl žák přijat.

Ve školském zákoně je dále uvedeno, jaké údaje musí obsahovat žádost o individuální vzdělávání. Patří tam především iniciály žáka, důvod pro individuální vzdělávání, uvedení do ročníku, popis materiálního a technického zabezpečení takto vzdělávaného žáka. Součástí je také doklad o vzdělání osoby, která bude žáka vzdělávat. Důležité je doložit také seznam učebnic a materiálů, které budou při vzdělávání využívány. Neopomenutelné je vyjádření školského poradenského zařízení.

Zákon dále stanovuje povinnost žáka zúčastnit se přeškolení vždy za každé pololetí, a to ve škole, kde byl přijat k plnění povinné školní docházky.

Zákon také myslí na možnost přezkoušení v případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti hodnocení.

V dalším bodě §41 školského zákona je zmínka o tom, kdy může ředitel školy zrušit povolení individuálního vzdělávání.

Zejména, když nejsou splněny podmínky pro vzdělávání, a to materiální, personální a dále podmínky týkající se ochrany zdraví dítěte. Dále pokud žák na konci druhého pololetí neprospěl. Pokud zákonný zástupce neplní podmínky stanovené zákonem. A také na žádost zákonného zástupce.

Z finančního hlediska zákonný zástupce hradí výdaje spojené s individuálním vzděláváním. Nepočítají se do toho náklady na učebnice, učební, didaktické a kompenzační pomůcky a výdaje na činnost školy, do které byl žák přijat. To vše je uvedeno v §16 a §27 školského zákona.

1.4. Socializace

1.4.1. Začlenění dětí vzdělávaných v rodinách do společnosti

Socializace dítěte vzdělávaného v domácnosti je ve velké míře diskutovaná otázka. Nejedna rodina má k domácímu vzdělávání nedůvěru, protože má pocit, že tím, že je dítě vzděláváno doma, ztrácí kontakt s okolím a se stejně starými dětmi.

V následující kapitole se budeme touto problematikou zabývat. Pokusíme se zjistit, zda je nedůvěra rodičů z následného začlenění dítěte do společnosti oprávněná. Uvedeme příklady, které nám pomohou utvořit si jiný pohled na socializaci dětí vzdělávaných v rodinách.

David Guterson – učitel na veřejné škole a domácí vzdělavatel říká: „*Posedlost vrstevníky a mentalita party jsou přirozenou odpovědí dětí na masové vyučování, které v podstatě odstraňuje z jejich života dospělé. Dospělí se před nimi ocitají v poměru 30:1, v roli natolik autoritativní, že znemožňuje smysluplný vztah.*“ (Freiová, 1996, s. 9).

Freiová (1996) uvádí, že proces socializace začíná doma a roste za péče rodičů a že rodiče patří k těm, kteří dítě vedou určitým směrem. Kritikové oproti tomu poukazují na skutečnost, že takové děti jsou sociálně neschopné.

Stejného názoru jako Freiová je také Plaňanský, otec tří dětí, z nichž dvě byly vzdělávány doma. Přiklání se k názoru Freiové a dodává, že základní sociální návyky získává dítě do šesti let života, a to především od rodičů. Plaňanský diskutované téma dále obohacuje o zkušenost, ve které se zmiňuje o tom, že dítě bude chápat vztahy, autoritu, podřízenost, spolupráci, bude tolerovat odlišnosti jen tehdy, když bude v kolektivu, který je generačně vícevrstvý (Plaňanský /online/). Poukazuje na to, že život se odehrává v sociálně i generačně mnohostranné společnosti.

Pokud bychom chtěli podpořit argument Plaňanského, tak konstatováním, že rodina obvykle bývá vícegenerační a je právě přirozeným prostředím pro socializaci.

Výhody domácí školy pro socializaci:

1. Získávání společenských dovedností dítě získává nejdříve doma.
2. Socializace znamená především schopnost dávat se v lásce Bohu, členům rodiny, souvěrcům i světu.
3. Dítě, které se učí doma, má silné vědomí vlastního Já; toto vědomí je základem zdravé socializace.
4. Domácí vyučování omezuje příležitost negativní socializace. Členové rodiny stráví více času pohromadě a uzavírají věkově smíšená přátelství.
5. Dítě má větší možnost kontaktů s lidmi nejrůznějších profesí díky společným exkursím a dalším aktivitám. (Freiová, 1996, s. 10).

U Nakonečného (1995) se můžeme setkat s tvrzením, že člověk přichází na svět jako biologická bytost, společenskou bytostí se teprve stává. Tento proces, kdy se má stát člověk společenskou bytostí a člověkem ve smyslu psychologickém, se nazývá socializace. Proces, ve kterém si člověk osvojuje lidské vlastnosti.

Nakonečný se na proces socializace dívá z pohledu psychologie. Proces socializace probíhající jako postupné vrůstání do společenských podmínek života, tj. jako postupná orientace v daném sociokulturním prostředí a osvojování tohoto prostředí. Socializace je rodinnou výchovou, která je zase v podstatě procesem učení, zejména sociálního. Shrnuje, že základní aspekty socializace člověk získává v rodině (Nakonečný, 1995, s. 278).

Totožné tvrzení s teorií Nakonečného o socializaci můžeme najít v Pedagogickém slovníku, ve kterém se dočteme o socializaci coby celoživotním procesu osvojování různých forem chování, jednání, způsobů získávání poznatků, hodnot, kultury a začleňování do společnosti. Socializace se uskutečňuje především sociálním učením, komunikací a nátlakem. Průcha (2009) rozděluje socializaci do tří etap. V první se dítě ztotožňuje s matkou. Ve druhé etapě se snaží osamostatnit a ve třetí etapě se dítě zařazuje do širší společnosti a sociálních rolí.

Také u Průchy se setkáme s názorem, že socializace se odehrává v rodině a je tam také převážně realizována. Vliv na socializaci má také škola, přátelé. Určitou měrou socializaci ovlivňují také média a práce.

S touto myšlenkou se můžeme setkat i u Janiše (2001), který rodinu chápe jako primární společenskou instituci, jejíž působení na dítě se nesmazatelně zapisuje do osobnosti člověka.

V procesu socializace si tedy nejprve člověk osvojuje základní (primární) aspekty, mezi které patří: osvojení základních kulturních návyků (stolování, udržování tělesné čistoty, oblékání a dalších druhů sebeobsluhy, slušného chování – zdravení, děkování, prosba atd.). Neopomeneme ani užívání předmětů běžné denní potřeby přiměřeně jejich funkci, tj. jako účelných nástrojů, což do značné míry souvisí s osvojováním kulturních návyků. Osvojení základních poznatků o přírodě a společnosti a základní časoprostorové orientace. Osvojení sociálních rolí přiměřených věku a pohlaví.

Orientace v základních společenských normách a hodnotách (co je správné nebo nesprávné, tj. co se smí nebo nesmí, co je hezké a co ošklivé, pravdivé a nepravdivé, spravedlivé a nespravedlivé atd.). Postupný vývoj sebekontroly a volní regulace chování, přechod od přirozeného dětského egoismu k základům prosociálního jednání (Nakonečný, 1995, s. 278).

Zde jsme se mohli přesvědčit o tom, že prvotní vliv na socializaci člověka má rodina.

Obavy ze začlenění dítěte do společnosti poté, co dokončí domácí vzdělávání a přechází do státní školy či jiné instituce, ve které následně pokračuje ve vzdělávání, se tedy zdají být zbytečné. Na rodině záleží, jak dobré základy dítěti dá.

I my se shodujeme s názorem Nakonečného. Má-li totiž dítě pevné základy získané v rodině, s velkou pravděpodobností se nenechá strhnout jakoukoliv negativní sociální skupinou a není pochyb, že by se nedokázalo po domácím vzdělávání začlenit do sociální skupiny, která je pro něj svým smýšlením nejvýhodnější.

1.5. Shrnutí teoretické části

V teoretické části bakalářské práce jsme se zaměřili na seznámení se s hlavními pojmy, které s tématem domácího vzdělávání souvisí. Bezpochyby se tedy jedná o samotný pojem „domácí vzdělávání“. Zjišťujeme, kde domácí vzdělávání vzniklo, jakou má historii, neopomenuli jsme ani fungování domácího vzdělávání v České republice. Formulujeme pojem vzdělávání, výchova a škola ve vztahu k domácímu vzdělávání. Neopomenuli jsme ani problematiku vztahů mezi rodinou a školou, ke kterým nejen v rámci domácího vzdělávání dochází.

Hledali jsme také odpovědi na otázky týkající se legislativy a právní ochrany dětí vzdělávaných v domácnostech. Seznámili jsme se s organizací, která pomáhá a radí rodinám, které se rozhodly pro tento způsob vzdělávání dětí.

Poměrně velkou část jsme věnovali tématu socializace dětí vzdělávaných v rodinách do společnosti. V souvislosti s následnou socializací dětí do společnosti panuje k domácímu vzdělávání nedůvěra. Hledali jsme příklady a důvody, proč se tomuto způsobu vzdělávání nevyhýbat a jak vynahradiť dítěti kontakt s jeho vrstevníky, který je také důležitý pro rozvoj člověka.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2.1. Cíle a hypotézy práce

Základním cílem a výzkumným problémem bylo pomocí výzkumného dotazníku zjistit, zda a do jaké míry jsou rodiče dětí předškolního věku informováni o možnosti domácího vzdělávání. Ke zjištění tohoto cíle nám pomohou stanovené hypotézy, které níže uvádíme.

H₁

Informovanost rodičů o domácím vzdělávání je vyšší u rodin s vyšším vzděláním.

H₂

Informovanost rodičů o domácím vzdělávání je vyšší u žen než u mužů.

H₃

Informovanost o domácím vzdělávání je vyšší u oddaných párů než u svobodných či rozvedených párů.

H₄

Informovanost o domácím vzdělávání je vyšší u zaměstnaných rodičů než u rodičů na mateřské dovolené.

2.2. Výzkumná metoda

Jako výzkumnou metodu jsme zvolili dotazník. Dotazník patří mezi kvantitativní techniku výzkumu. Kvantitativní výzkum ověřuje již existující teorii, jíž jsou předem stanovené hypotézy. Na základě zjištěných dat jsou hypotézy buď, odmítány nebo přijímány.

Jako cílovou skupinu jsme zvolili rodiče dětí předškolního věku. Osloveni byli rodiče dětí z mateřských škol Nové Bránice, Dolní Kounice, Ivančice, Medlov, Němčičky, Malešovice, Trboušany. Důvod pro oslovení většího počtu mateřských škol je nasnadě: ne vždy se vrátilo tolik vyplněných dotazníků, kolik jich bylo do dané mateřské školy zasláno. Ne každý rodič si dotazník k vyplnění vzal a ne každý jej poté odevzdal. Získání všech dat nebylo záležitostí krátkodobou. Při sběru dat bylo třeba myslet na to, že většina mateřských škol nefunguje během letních prázdnin, tedy v červenci, srpnu. Dotazníky proto byly rozdány již v dubnu. Po prázdninách byly zaslány dotazníky ještě do dalších dvou mateřských škol v Mělčanech a Bratčicích, aby se zvýšil potřebný počet získaných dotazníků.

Celkový počet otázek v dotazníku je 21. Dotazník má dvě části. Převažují uzavřené otázky s možností výběru ze čtyř odpovědí. Otevřené otázky se vyskytují v dotazníku ve třech případech.

První část je zaměřena na základní data o rodině. V deseti otázkách zjišťujeme, který z rodičů dotazník vyplňoval, jaký je jeho věk, dále jaké je jeho nejvyšší dosažené vzdělání. Stejně informace získáváme i o druhém rodiči. Zajímá nás také počet členů v domácnosti.

Druhá část dotazníku je zaměřena už konkrétně na oblast domácího vzdělávání. Tato část obsahuje jedenáct otázek. V otázkách zjišťujeme, zda rodiče znají pojem domácí vzdělávání, zda mají zkušenosti s domácím vzděláváním. Další otázky reflektují znalost rodičů daného tématu. Část otázek je zaměřena na osobní názor dotazovaného na domácí vzdělávání. V neposlední řadě nesmí chybět otázka, zda rodiče o této formě vzdělávání pro své děti uvažovali či do budoucna uvažují.

Konkrétní výsledky výzkumu popisujeme v kapitole „*Výsledky výzkumu a jeho interpretace*“. Seznámíme se s čísly a fakty, které z výzkumu vyplynuly a uvedeme odpovědi na hypotézy.

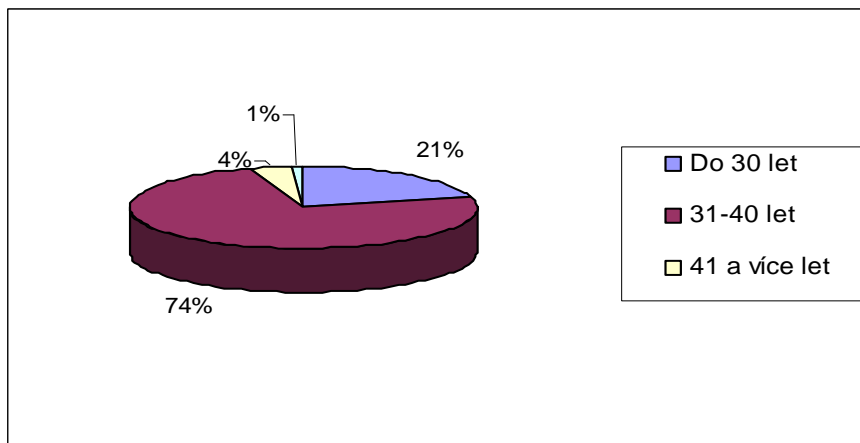
2.3. Výsledky výzkumu a jeho interpretace

Z vypracovaných odpovědí výzkumného dotazníku vyplývá, že dotazník vyplňovalo 90 % žen, které se z velkého procenta, a to 74 % pohybují ve věkové kategorii 31 – 40 let. Jednadvacet procent zahrnuje věkovou kategorii žen – matek do 30 let. Nepatrné procento představují ženy ve věku nad 41 let, jak se můžeme přesvědčit v níže uvedené tabulce a grafu.

Otázka č. 1: Jaký je Váš věk?

Varianta	Počet	Procent
Do 30 let	21	21,00%
31-40 let	74	74,00%
41 a více let	4	4,00%
Chybějící odpověď	1	1,00%
Celkem	100	100,00%

Tabulka. č. 1: Věk

Graf č. 1: Věk

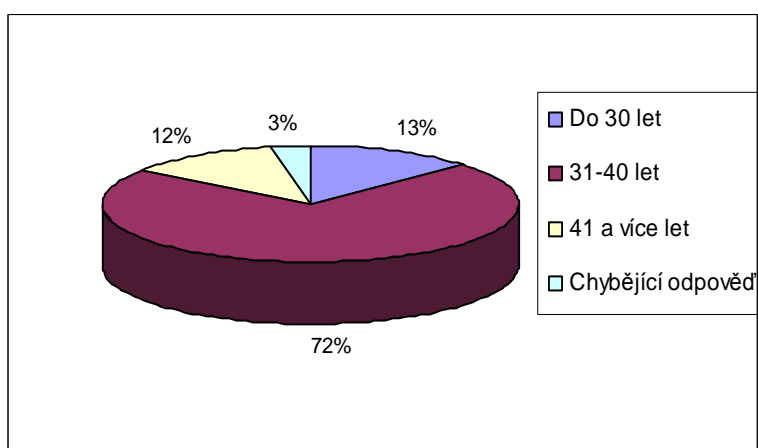
Ze získaných odpovědí dále vyplývá, že z velké části se také druhý rodič pohybuje ve věkové kategorii 31 – 40 let. Jelikož nám dotazník vyplnilo 90 % žen je na místě tvrdit, že druhým rodičem dítěte předškolního věku z našeho dotazníku jsou pravděpodobně z 90 % muži.

Otázka č. 5: Jaký je věk druhého rodiče Vašeho dítěte?

Varianta	Počet	Procent
Do 30 let	13	13,00%
31-40 let	72	72,00%
41 a více let	12	12,00%
Chybějící odpověď	3	3,00%
Celkem	100	100,00%

Tabulka č. 2: Věk

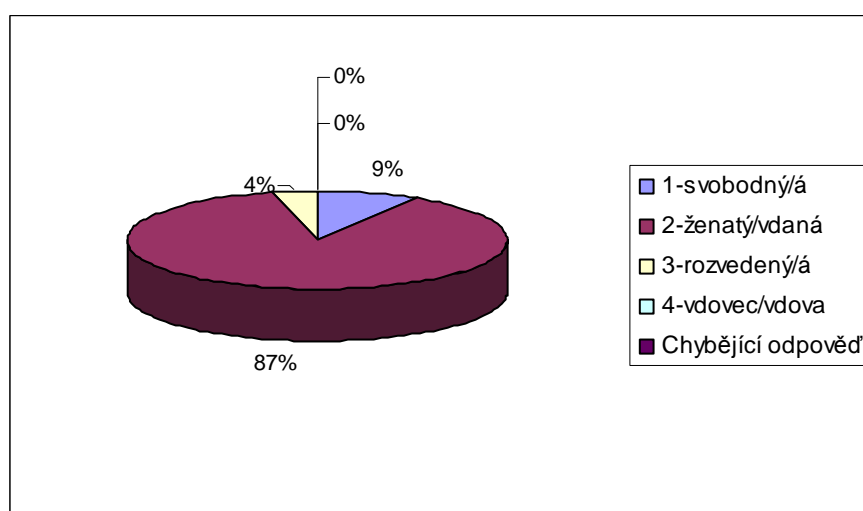
Graf č. 2: Věk

Výsledky dotazníku nám poskytují další významnou informaci. Ta nám říká o jaké rodině, z hlediska úplnosti či neúplnosti, se jedná. Z odpovědí na čtvrtou otázku jsme se dozvěděli, že z 87 % se jedná o páry žijící v manželském svazku. Velmi malé procento představují rodiče svobodní a ještě menší počet (4 %) jsou páry rozvedené.

Otázka č. 4: Jaký je Váš rodinný stav?

Varianta	Počet	Procent
1-svobodný/á	9	9,00%
2-žonatý/vdaná	87	87,00%
3-rozvedený/á	4	4,00%
4-vdovec/vdova	0	0,00%
Chybějící odpověď	0	0,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 3: Rodinný stav

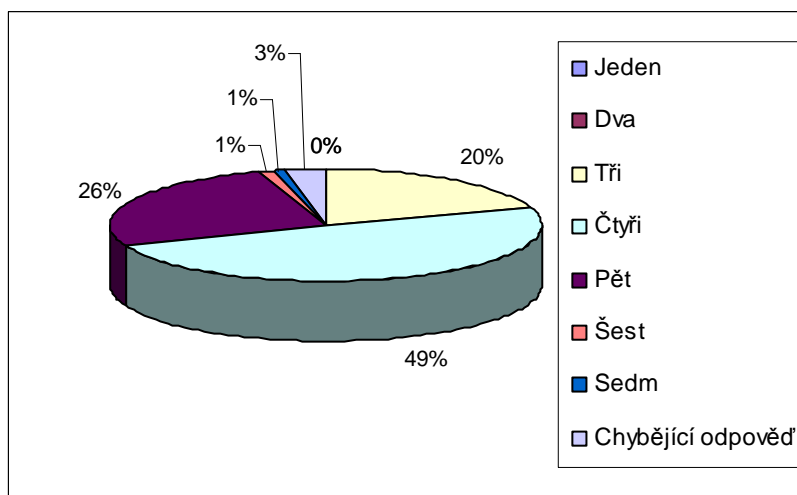
Graf č. 3: Rodinný stav

Ve třetí otázce našeho dotazníku jsme zjišťovali počet členů v domácnosti. Ve 49 % případů se jedná o rodiny, v jejichž domácnosti žijí čtyři členové. Protože jsme v dotazníku také zjišťovali, kolik dětí mají rodiny a vyplynulo nám, že 54 % domácností - rodin má dvě děti, můžeme říct, že čtyřčlenné rodiny jsou ve složení otec, matka a dvě děti. Následují rodiny, které jsou pětičlenné a mají tři děti. Za nimi jsou rodiny, které mají jedno dítě. V procentuálním vyjádření je to 18 % ze všech dotazovaných. Na poslední místo můžeme zařadit rodiny, které mají naopak vyšší počet členů než pět. Jedná se ovšem pouze o dvě procenta všech dotazovaných.

Otázka č. 3: Počet členů v domácnosti?

Varianta	Počet	Procent
Jeden	0	0,00%
Dva	0	0,00%
Tři	20	20,00%
Čtyři	49	49,00%
Pět	26	26,00%
Šest	1	1,00%
Sedm	1	1,00%
Chybějící odpověď	3	3,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 4: *Počet členů v domácnosti*

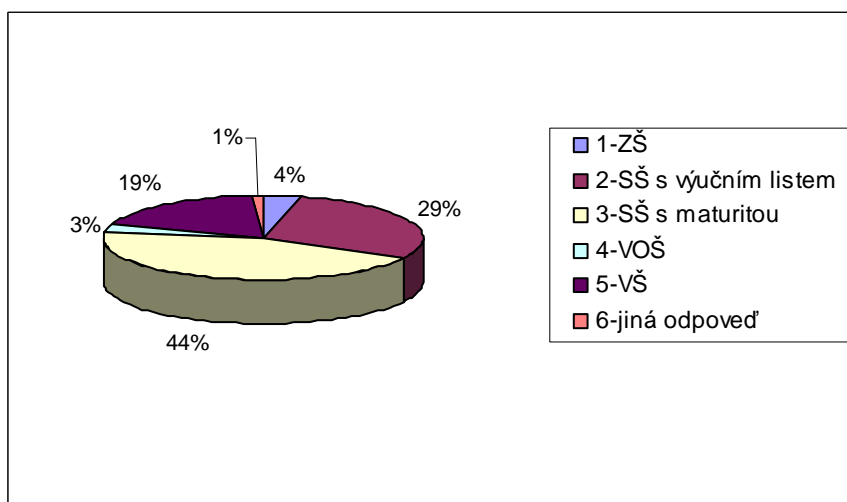
Graf č. 4: *Počet členů v domácnosti*

V následujících otázkách, jejichž výsledky zde budeme dále popisovat, jsme zjišťovali, jakého nejvyššího vzdělání rodiče dětí předškolního věku dosáhli. Víme, že 44 % žen, tedy matek dětí předškolního věku ukončilo své vzdělání maturitou. Devětadvacet procent matek ukončilo vzdělání s výučním listem a nakonec pouhých 19 % matek dětí předškolního věku dosáhlo vysokoškolského vzdělání. U druhého rodiče dětí předškolního věku, tedy z 90 % hovoříme o mužích, dokončilo své vzdělání výučním listem čtyřicet čtyři procent, dále 40 % ukončilo vzdělání maturitou.

Otázka č. 6: Stupeň Vašeho nejvyššího dosaženého vzdělání?

Varianta	Počet	Procent
1-ZŠ	4	4,00%
2-SŠ s výučním listem	29	29,00%
3-SŠ s maturitou	44	44,00%
4-VOŠ	3	3,00%
5-VŠ	19	19,00%
6-jiná odpověď	1	1,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 5: *Dosažené vzdělání*

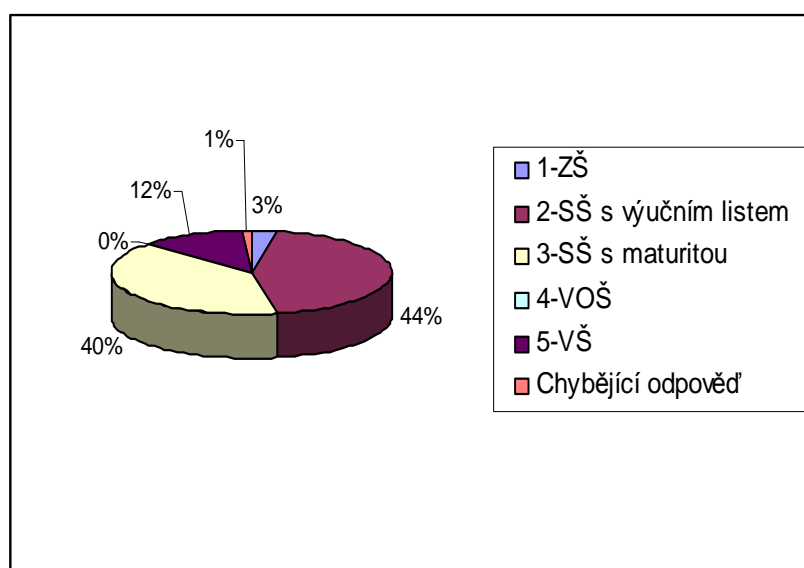

Graf č. 5: *Dosažené vzdělání*

Otázka č. 7: *Stupeň nejvyššího dosaženého vzdělání druhého rodiče Vašeho dítěte?*

Varianta	Počet	Procent
1-ZŠ	3	3,00%
2-SŠ s výučním listem	44	44,00%
3-SŠ s maturitou	40	40,00%
4-VOŠ	0	0,00%
5-VŠ	12	12,00%
Chybějící odpověď	1	1,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 6: *Dosažené vzdělání I.*

Graf č. 6: *Dosažené vzdělání I.*

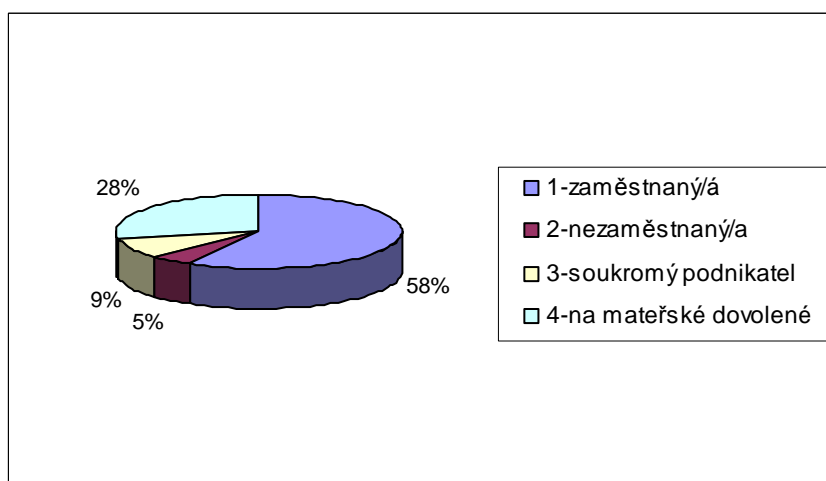
Další otázka zjišťuje, jaká je pracovní pozice rodičů. Nejdříve jsme zjišťovali pracovní pozici rodiče, který dotazník vyplňoval, poté druhého rodiče dítěte předškolního věku. Z dotazníku vyplývá, že většina rodičů dětí předškolního věku pracuje. Vzhledem k tomu, že data byla získávána v mateřských školách, kam přednostně chodí děti, jejichž rodiče mají zaměstnání, výsledky této otázky se daly očekávat. K rodičům, kteří pracují, zařadíme také soukromé podnikatele. Velmi malé procento představují rodiče na mateřské dovolené.

Z okolností, které nám předkládá dotazník, můžeme usoudit, že se jedná o otce či matky, jež jsou na mateřské dovolené s druhým dítětem, nebo s dítětem, které navštěvuje mateřskou školu, ale ne na celý den.

Otázka č. 8: Jaká je Vaše pracovní pozice?

Varianta	Počet	Procent
1-zaměstnaný/á	58	58,00%
2-nezaměstnaný/á	5	5,00%
3-soukromý podnikatel	9	9,00%
4-na mateřské dovolené	28	28,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 7: Pracovní pozice

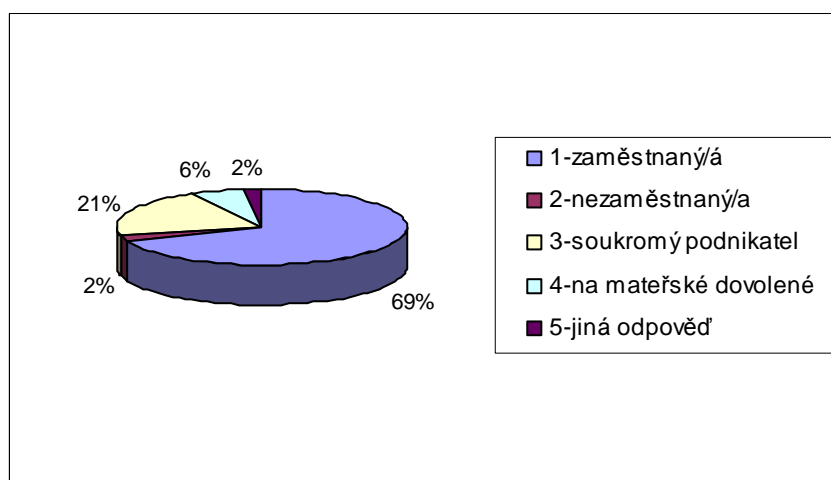

Graf č. 7: Pracovní pozice

Otázka č. 9: Jaká je pracovní pozice druhého rodiče Vašeho dítěte

Varianta	Počet	Procent
1-zaměstnaný/á	69	69,00%
2-nezaměstnaný/á	2	2,00%
3-soukromý podnikatel	21	21,00%
4-na mateřské dovolené	6	6,00%
5-jiná odpověď	2	2,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 8: Pracovní pozice I.

Graf č. 8: Pracovní pozice I.

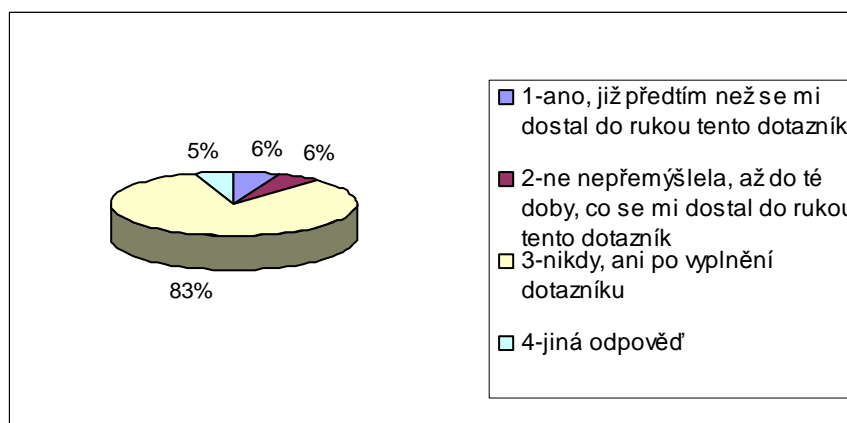
Část dotazníku, která byla zaměřena na informace o rodině je ukončena otázkou: „Do jaké školy nastoupí Vaše dítě po ukončení docházky v mateřské škole?“ S odstupem času vidíme, že daná otázka nám nepřináší příliš významná data. Dalo se předpokládat, že rodiče, kteří dotazník vyplňovali, byli už přesvědčeni o tom, že dítě nastoupí do základní školy. A výsledky výzkumu nás v tomto předpokladu utvrzují. Ze stovky dotazovaných chybělo osm procent odpovědí a 1 % rodičů ještě neví, do jaké školy dítě nastoupí. Zbytek uvedlo, že jejich dítě nastoupí do státní ZŠ.

Zajímavé může být porovnání této otázky s otázkou č. 11 druhé části, která zní: „Přemýšlel/a jste s druhým rodičem Vašeho dítěte někdy o možnosti vzdělávat Vaše dítě doma?“ 83 % dotazovaných odpovědělo na tuto otázku „nikdy, ani po vyplnění dotazníku“. Tato odpověď nám opět potvrzuje, že většina rodičů je rozhodnuta, že jejich dítě nastoupí do státní ZŠ. Šest procent dotazovaných odpovědělo „ne nepřemýšlela, až do té doby, co se mi do rukou dostal tento dotazník“. Stejně tak 6 % dotazovaných reagovalo „ano již předtím, než se mi dostal do rukou tento dotazník“.

Otázka č. 11: Přemýšlel/a jste s druhým rodičem Vašeho dítěte někdy o možnosti vzdělávat vaše dítě doma?

Varianta	Počet	Procent
1-ano, již předtím než se mi dostal do rukou tento dotazník	6	6,00%
2-ne nepřemýšlela, až do té doby, co se mi dostal do rukou tento dotazník	6	6,00%
3-nikdy, ani po vyplnění dotazníku	83	83,00%
4-jiná odpověď	5	5,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č.9: Možnost vzdělávat dítě doma

Graf č. 9: Možnost vzdělávat dítě doma

Znamená to, že velmi malé procento dotazovaných bylo tímto dotazníkem ovlivněno a bude se do budoucna o možnosti domácího vzdělávání zajímat. Další malé procento dotazovaných reagovalo, že o této možnosti vzdělávání přemýšlelo již dříve. Přesto z vyplněných odpovědí vyplývá, že nastoupí do státní ZŠ všechny děti rodičů, kteří dotazník vyplnili. Hledání odpovědi na to, co těmto rodinám brání v možnosti vzdělávat dítě doma v dotazníku bohužel nevyčteme a je to tedy spíše otázka pro další bádání nad problémem.

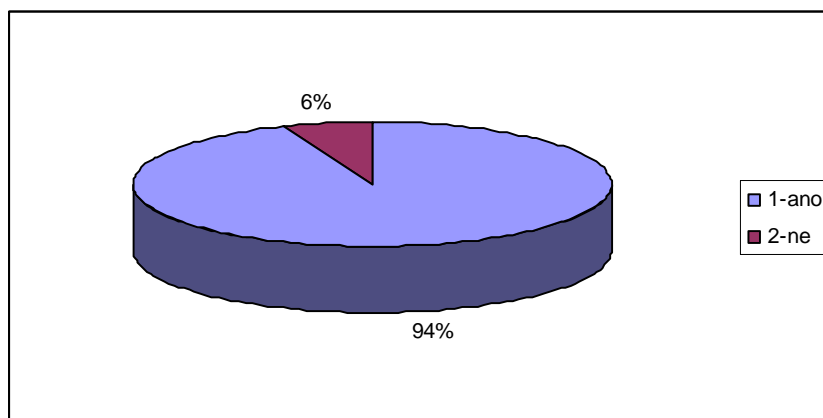
Pojďme si popsat data, která nám vyplynula z výsledků ve druhé části dotazníku zaměřeného na téma domácího vzdělávání. Jedná se o konkrétní otázky, díky kterým se dozvíme, do jaké míry jsou lidé o domácím vzdělávání informováni a jaký mají na domácí vzdělávání názor. Bezpochyby je tato část také prostředkem pro získání odpovědí na hypotézy.

Jedna z prvních otázek této části zjišťovala, zda respondenti slyšeli pojem domácí vzdělávání. 94 % dotazovaných odpovědělo, že ano.

Otázka č. 1: Slyšeli jste někdy pojem "domácí vzdělávání"?

Varianta	Počet	Procent
1-ano	94	94,00%
2-ne	6	6,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č.10: *Pojem domácí vzdělávání*

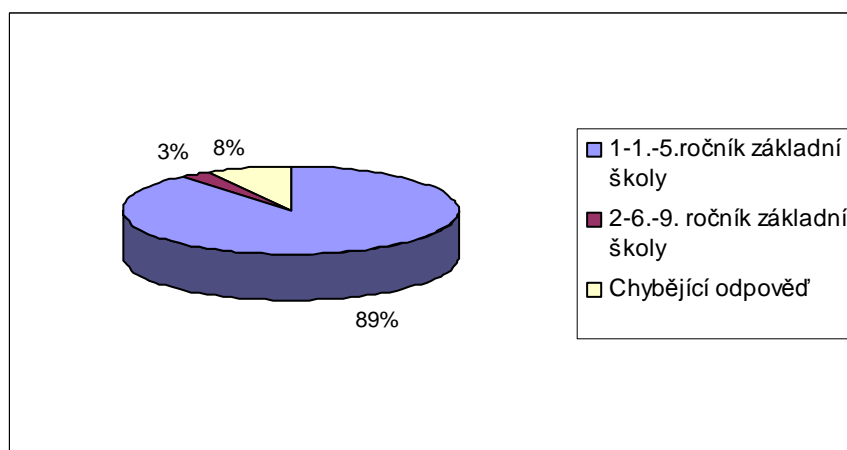
Graf č. 10: *Pojem domácí vzdělávání*

Jak se dozvíme z další tabulky a grafu, 89 % dotazovaných ví, že domácí vzdělávání je určené pro děti 1.-5. ročníků základních škol. Můžeme tedy říct, že se jedná o poměrně velkou část.

Otázka č. 2: Pro děti kterých ročníků základní školy, je domácí vzdělávání ze zákona povoleno?

Varianta	Počet	Procent
1. 1.-5.ročník základní školy	89	89,00%
2. 6.-9. ročník základní školy	3	3,00%
Chybějící odpověď	8	8,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č.11: Domácí vzdělávání povoleno

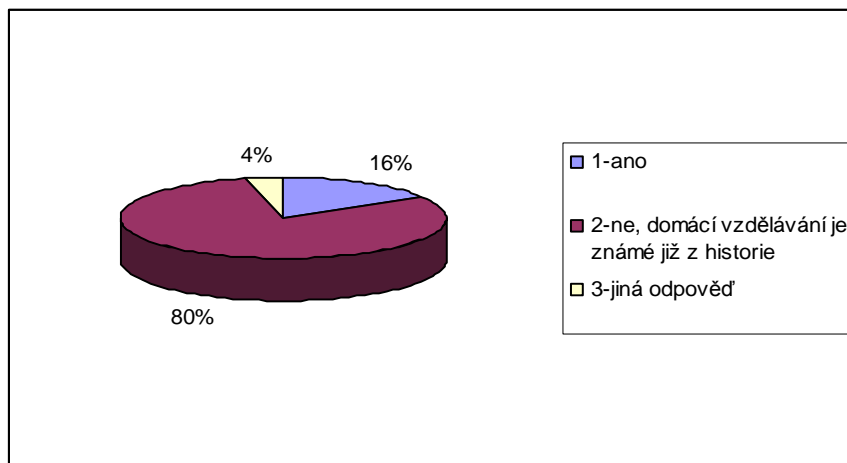
Graf č. 11: Domácí vzdělávání povoleno

Další otázky, které nám podávají informaci o tom, jaké mají rodiče informace o domácím vzdělávání byly otázky 6,7 a 8. Nejdříve jsme zkoumali, zda výběrová skupina ví, že se jedná o metodu, která je známá již z historie. Osmdesát procent odpovědělo, že se jedná o metodu známou již z historie.

Otázka č. 6 : Jedná se podle Vás o novou metodu vzdělávání dětí?

Varianta	Počet	Procent
1-ano	16	16,00%
2-ne, domácí vzdělávání je známé již z historie	80	80,00%
3-jiná odpověď	4	4,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č.12: Historie

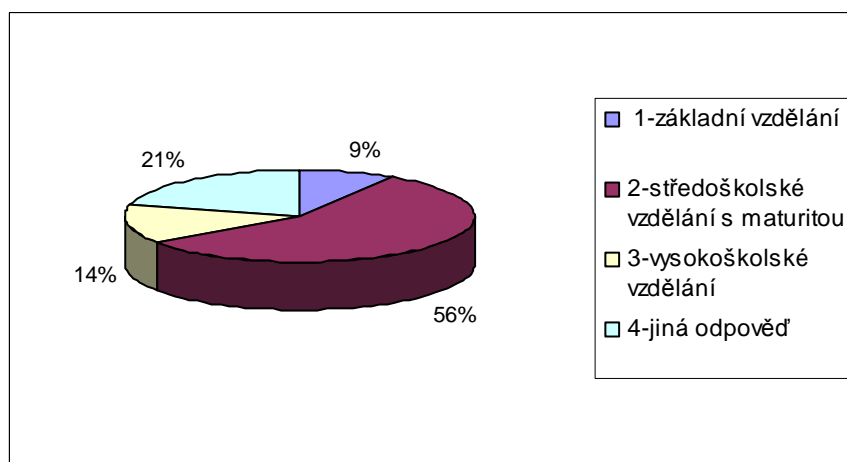
Graf č. 12: Historie

Na otázku „*Jaké je minimální požadované vzdělání rodičů/učitelů dětí v domácím vzdělávání*“ odpovědělo také všech 100 dotazovaných, ale pouze 56 % ví, že minimální požadované vzdělání je středoškolské s maturitou. Čtrnáct procent tipovalo, že rodič, který chce doma vzdělávat své dítě, musí mít ukončené vysokoškolské studium. Samozřejmě, že vysoká škola není překážkou pro domácí vzdělávání vlastního dítěte, ale určitě není podmínkou. A nakonec 9 % dotazovaných je přesvědčeno o tom, že stačí ukončená základní škola. Poměrně velké číslo, a to 21 % uvedlo jako odpověď jinou odpověď, bohužel u těchto odpovědí nebyly napsané vlastní názory a nápady dotazovaných.

Otázka č. 7: Jaké je minimální požadované vzdělání rodičů/učitelů dětí v domácím vzdělávání?

Varianta	Počet	Procent
1-základní vzdělání	9	9,00%
2-středoškolské vzdělání s maturitou	56	56,00%
3-vysokoškolské vzdělání	14	14,00%
4-jiná odpověď	21	21,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 13: *Minimální požadované vzdělání*

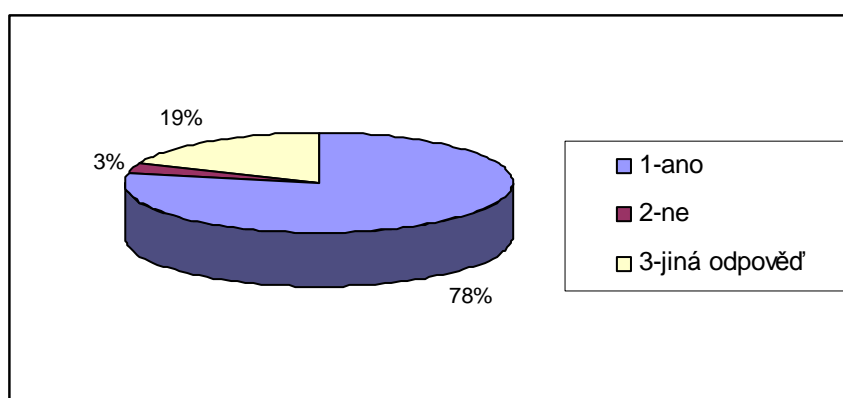
Graf č. 13: *Minimální požadované vzdělání*

Jedna z posledních otázek, která ukazuje, zda jsou rodiče dětí předškolního věku informováni o domácím vzdělávání byla: „*Jsou dosažené znalosti dětí kontrolovány základní školou*“. 78 % odpovědělo ano. Je to správná odpověď. Můžeme říct, že vnímají domácí vzdělávání jako alternativu „standardního“ vzdělávání, ale ne plnohodnotnou, protože znalosti dětí musí být kontrolovány základní školou.

Otázka č. 8: Jsou dosažené znalosti dětí kontrolovány základní školou?

Varianta	Počet	Procent
1-ano	78	78,00%
2-ne	3	3,00%
3-jiná odpověď	19	19,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 14: *Dosažené znalosti*

Graf č. 14: *Dosažené znalosti*

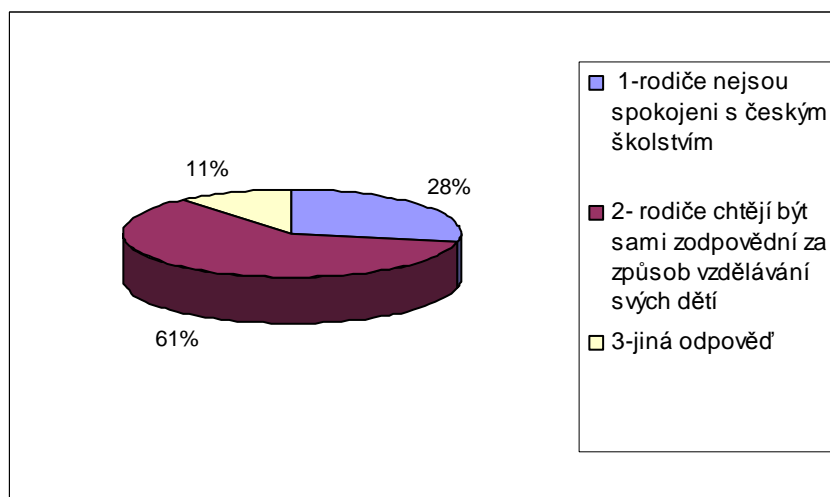
Na otázku „*Proč si myslíte, že existuje možnost domácího vzdělávání?*“ 61 % dotazovaných odpovědělo, že *rodiče chtějí být sami zodpovědní za způsob vzdělávání svých dětí*. V kapitole o domácím vzdělávání jsme se zmiňovali o tom, že důvodem, proč si společnost žádala možnost domácího vzdělávání, byla také nedůvěra vůči veřejnému školství.

Dnes nás o této skutečnosti přesvědčilo 21 % dotazovaných, kteří takto odpověděli na výše uvedenou otázku.

Otázka č. 3: Proč si myslíte, že existuje možnost domácího vzdělávání?

Varianta	Počet	Procent
1-rodíče nejsou spokojeni s českým školstvím	28	28,00%
2-rodíče chtějí být sami zodpovědní za způsob vzdělávání svých dětí	61	61,00%
3-jiná odpověď	11	11,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 15: Domácí vzdělávání

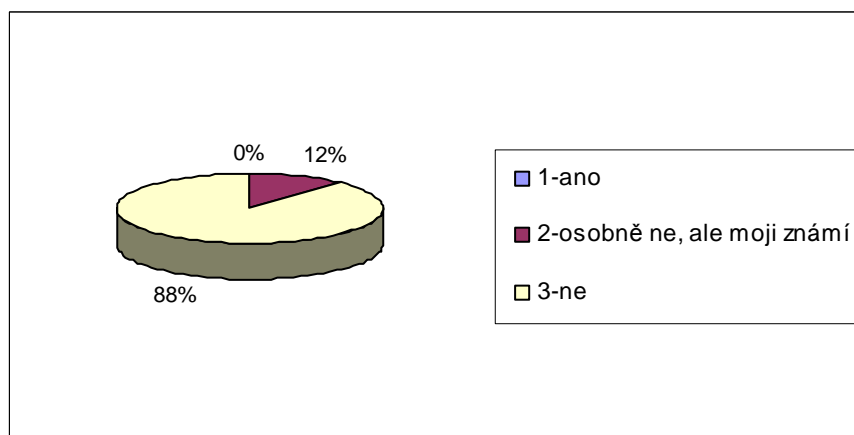
Graf č. 15: Domácí vzdělávání

Osobní zkušenost s domácím vzděláváním nemá 88 % dotazovaných, pouze 12 % se s domácím vzděláváním setkalo díky svým známým.

Otázka č. 4: Máte osobní zkušenost s domácím vzděláváním?

Varianta	Počet	Procent
1-ano	0	0,00%
2-osobně ne, ale moji známí	12	12,00%
3-ne	88	88,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 16: *Osobní zkušenost*

Graf č. 16: *Osobní zkušenost*

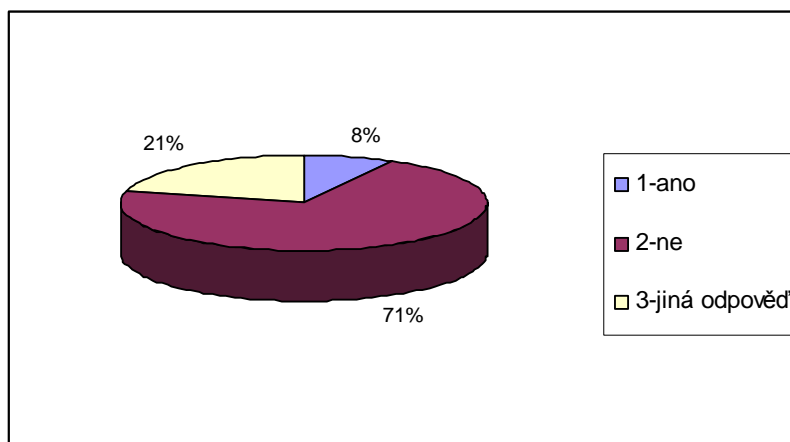
V následujícím odstavci se zamyslíme nad výsledkem další otázky.

Otázka č. 5: Myslíte si, že je domácí vzdělávání pro děti vhodné z důvodu pozdějšího začlenění dítěte do společnosti?

Varianta	Počet	Procent
1-ano	8	8,00%
2-ne	71	71,00%
3-jiná odpověď	21	21,00%
Celkem	100	100,00%

Tab. č. 17: *Začlenění do společnosti*

Graf č. 17: *Začlenění do společnosti*

Odpovědi na tuto otázku nás upevňují v předpokladu, že společnost, rodiče mají pochyby a nedůvěru k domácímu vzdělávání, a to převážně z důvodu pozdější socializace dítěte do společnosti. 71 % dotazovaných odpovědělo na výše zmíněnou otázku ne. Znamená to tedy, že si myslí, že pro dítě domácí vzdělávání není dobré z důvodu pozdějšího začlenění do společnosti. Když bychom se vrátili k teoretické části a ke kapitole 1.4. Socializace, kde zmiňujeme Jana Průchu, zjistili bychom, že Průcha vnímá socializaci, jako jev, který se odehrává především v rodině.

Se stejnou myšlenkou se setkáváme také u Janiše, který rodinu chápe jako primární společenskou instituci.

Proč tedy ve výsledku výzkumu převažuje negativní odpověď a nedůvěra vůči socializaci dětí vzdělávaných doma do společnosti? Je možné, že se jedná o nedostatečnou informovanost rodičů, kteří se na problém socializace nedívají dostatečně objektivně. Dá se předpokládat, že se rodiče snaží zbavit zodpovědnosti za začlenění dítěte do společnosti a přenechávají veškerou odpovědnost za tak důležitou část vývoje dítěte na škole. Ke kvalitní socializaci může přispět pravidelná návštěva různých kroužků a aktivit, které by dítě popřípadě navštěvovalo i kdyby chodilo do státní ZŠ.

2.3.1. Ověření hypotéz

Předtím, než začneme přijímat či odmítat jednotlivé hypotézy, popíšeme si postup, na jehož základě jsme k závěrům dospěli.

Pro ověření hypotéz, které se týkaly informovanosti rodičů, jsme pracovali s tzv. indexem informovanosti. Index informovanosti jsme získali tak, že jsme za každou správnou odpověď v otázkách 2,6,7 a 8 přičítali jeden bod a za špatnou odpověď v těchto otázkách žádný bod.

Výsledkem tedy je, že hodnota 4 znamená „úplnou informovanost“, tedy čtyři správné odpovědi, naopak 0 znamená žádná správná odpověď, tedy nulová informovanost.

Z indexu informovanosti jsme vypočítali průměrnou informovanost, kterou jsme následně porovnávali s jednotlivými proměnnými. Jedná se o nezávislé proměnné vzdělání, zaměstnání, pohlaví, rodinný stav,

kteří ovlivňují výsledek – tedy závislé proměnné – v tomto případě index informovanosti.

H₁

Informovanost rodičů o domácím vzdělávání je vyšší u rodin s vyšším vzděláním.

K potvrzení nebo vyvrácení této hypotézy jsme porovnali proměnnou vzdělání s otázkami číslo 2,6,7 a 8. Jedná se o otázky, které zjišťují informovanost rodičů dětí předškolního věku o domácím vzdělávání. Index vytvořený z těchto otázek jsme porovnávali s proměnnou dosažené vzdělání rodičů. V níže uvedené tabulce můžeme vidět průměrnou informovanost, kterou jsme získali díky porovnání proměnné s indexem informovanosti. Z tabulky č. 18 jasně vyplývá, že nejvyšší informovanost je u rodičů s dokončeným VŠ vzděláním, za nimi se nachází rodiče, kteří dokončili studium střední školy s maturitou. Nejnižší průměrná informovanost o domácím vzdělávání je u rodičů, kteří dokončili základní školu.

Na základě výsledků můžeme říct, že hypotéza je správná.

H₁ byla přijata

	Průměrná informovanost
1-ZŠ	2,50
2-SŠ s výučním listem	2,69
3-SŠ s maturitou	3,18
4-VOŠ	2,33
5-VŠ	3,44
Jiná odpověď	4,00
Průměr	3,04

Tab. č. 18: *Průměrná informovanost podle vzdělání*

H₂

Informovanost rodičů o domácím vzdělávání je vyšší u žen než u mužů.

Z tabulky č. 19 průměrné informovanosti podle proměnné pohlaví je zřejmé, že informovanost o domácím vzdělávání je mírně vyšší u žen než u mužů. Jak jsme si mohli všimnout, rozložení dat neodpovídá běžné populaci. Zastoupení mužů je zde nižší, než by bylo patrné v běžné populaci. Důvod zastoupení nižšího počtu mužů jako respondentů je dán výběrem místa sběru dat.

V tomto případě jsme porovnávali varianty proměnné pohlaví a to „žena“, „muž“ s indexem informovanosti tvořeným otázkami 2,6,7 a 8.

Na základě výsledku průměru informovanosti podle pohlaví můžeme hypotézu 2 přijmout.

H₂ byla přijata

Pohlaví	Průměrná informovanost
Žena	3,04
Muž	2,9
Celkem	3,03

Tab. č. 19: *Průměrná informovanost podle pohlaví*

H₃

Informovanost o domácím vzdělávání je vyšší u oddaných párů než u svobodných či rozvedených párů.

Při zjišťování průměrné informovanosti rodičů dětí předškolního věku jsme proměnnou rodinný stav porovnávali s indexem informovanosti vytvořeným z otázek 2,6,7,8. Tabulka průměrné informovanosti nás ujišťuje, že nejvíce informováni jsou svobodní rodiče, hned na druhém místě jsou vdané/ženatí. Na základě výsledků průměrné informovanosti musíme hypotézu 3 odmítnout, protože nejvyšší informovanost je u svobodných rodičů. Data získaná z dotazníku nemohla být reprezentativní, tedy nemohla odpovídat situaci ve společnosti. K tomu, aby data byla reprezentativní, je třeba sesbírat náhodným výběrem tisíc až šestnáct set dotazníků, což samozřejmě není (pouze pro potřeby bakalářské práce) možné.

H₃ byla odmítnuta

Rodinný stav	Průměrná informovanost
1-svobodný/á	3,22
2-ženatý/vdaná	3,07
3-rozvedený/á	1,75
Celkem	3,03

Tab. č. 20: *Průměrná informovanost podle rodinného stavu*

H₄

Informovanost o domácím vzdělávání je vyšší u zaměstnaných rodičů než u rodičů na mateřské dovolené.

Pro ověření poslední hypotézy jsme použili proměnnou pracovní pozice, kterou jsme porovnávali s indexem informovanosti vytvořeným z otázek 2,6,7 a 8.

V níže uvedené tabulce se z uvedených průměrů informovanosti dozvíme, že nejvíce informováni o domácím vzdělávání jsou rodiče nezaměstnaní. O něco méně jsou o tématu domácího vzdělávání informováni rodiče na mateřské dovolené. Další stupeň míry informovanosti o domácím vzdělávání tvoří rodiče, kteří jsou zaměstnaní a nejméně informováni jsou rodiče – soukromí podnikatelé, jak vyplývá z průměrné informovanosti.

Na základě výsledků z tabulky průměrné informovanosti musíme hypotézu 4 odmítnout. I když se jedná o nepatrný rozdíl ve výsledku informovanosti zaměstnaných rodičů a rodičů na mateřské dovolené. I zde je zapotřebí zmínit nereprezentativnost dat, o které jsme psali u hypotézy 3.

H₄ byla odmítnuta

pracovní pozice	Průměrná informovanost
1-zaměstnaný/á	3,00
2-nezaměstnaný/á	3,60
3-soukromý podnikatel	2,56
4-na mateřské dovolené	3,14
Celkem	3,03

Tab. č. 21: *Průměrná informovanost podle pracovní pozice*

2.4. Shrnutí praktické části

Na začátku praktické části bakalářské práce jsme uvedli hlavní cíl výzkumného šetření. Bezpochyby důležitou fází bylo stanovení hypotéz, které nám pomohly k získání odpovědi k výzkumnému cíli.

Dále jsme osvětlili metodu, kterou jsme použili pro získání výzkumných dat. Popsali jsme postup výzkumné metody a informovali o místech sběru dat. Dále jsme provedli analýzu již získaných dat z výzkumného dotazníku. A na základě této analýzy ověřili pravdivost stanovených hypotéz. Rozbor výsledků dotazníkového šetření byl doložen grafy a tabulkami.

ZÁVĚR

Cílem teoretické části bakalářské práce bylo objasnění základních pojmů, které s domácím vzděláváním souvisí a pohled do možností domácího vzdělávání.

Díky kapitolám, kterým jsme se v bakalářské práci věnovali, jsme tohoto cíle dosáhli.

Zabývali jsme se základními pojmy, jako je vzdělávání, výchova, škola.

Shrnuli jsme dosavadní poznatky o domácím vzdělávání. Informujeme o souvislostech alternativního vzdělávání a domácího vzdělávání, přičemž docházíme k poznatku, že domácí vzdělávání je určitou formou alternativního vzdělávání. Seznámili jsme se s myšlenkami některých autorů, kteří se tímto tématem zabývají.

Zabývali jsme se otázkou rodiny, která bezpochyby hraje velkou roli v životě dítěte. Je tedy i důležitým činitelem, který rozhoduje o způsobu vzdělávání. Konfrontujeme zde vztah rodiny a školy. Věnovali jsme se také problematice socializace dítěte do společnosti poté, co je ukončeno domácí vzdělávání. Hledali jsme fakta, která by rodiče a společnost přesvědčila o tom, že socializace v tomto směru není problémem. Došli jsme k závěru, že prvotní socializaci se dítě učí v rodině.

V další části jsme se snažili zprostředkovat informace, které se týkají domácího vzdělávání v historii. Touto kapitolou jsme chtěli podpořit mínění společnosti o domácím vzdělávání a následné socializaci dětí do společnosti. Ukázali jsme příklady, které jsou dobrým ukazatelem toho, že domácí vzdělávání může být reálné a úspěšné.

Cíl praktické části doplnit teoretickou část o konkrétní data, a to pomocí dotazníkového výzkumu, který nám podal informace o tom, do jaké míry jsou rodiče dětí předškolního věku informováni o možnosti domácího vzdělávání, byl splněn.

Praktická část nám přinesla některá zajímavá data. A to především výsledek hypotéz, kdy jsme museli odmítnout hypotézu č. 3 a hypotézu č. 4. Očekávali jsme vyšší informovanost u oddaných párů a u zaměstnaných rodičů. Z výsledků výzkumu vyplynulo, že více informováni o možnosti domácího vzdělávání jsou svobodné páry a také nezaměstnaní rodiče.

Zajímavé výsledky nám dotazník dodal v oblasti socializace, kdy jsme se respondentů ptali, zda si myslí, že je domácí vzdělávání pro děti vhodné z důvodu pozdějšího začlenění dítěte do společnosti. Tedy jednalo se o otázku, která zjišťovala následnou socializací dětí do společnosti. Z odpovědí respondentů vyplynulo, že tento způsob vzdělávání není vhodný.

Socializací jsme se zabývali v jedné z kapitol bakalářské práce, kde jsme mohli získat jiný pohled na toto téma.

Za přínos bakalářské práce považujeme právě data, která vyplynula z dotazníkového šetření. Především problematika socializace a s ní spojená nedůvěra společnosti k domácímu vzdělávání přináší velké pole působnosti pro další bádání. Právě tato oblast by se mohla stát inspirací pro další badatele, kteří se na základě dalších výzkumů zaměří na osvětu domácího vzdělávání.

Téma domácího vzdělávání je jistě velmi obsáhlé a v České republice stále málo diskutované. Je třeba se nadále tímto tématem zabývat nejen teoreticky na úrovni diskuzí, ale též prakticky – sledováním konkrétních případů, jež se do propagace domácího vzdělávání zapojily.

POUŽITÉ ZDROJE

Literatura

- Česko. Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 190, s. 10267-10276.
- Česko. Zákon č. 94 ze dne 4. prosince 1963 o rodině. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1963.
- DRTINA, F. 1930. *Ideály výchovy-soubor programových a historických statí z pedagogiky*, Jan Laichter, Praze 1930.
- FREIOVÁ, M. 1996. *Domácí škola: americká zkušenost*, Ignatius Press, Praha 1996. s. 9-10.
- GRECMANOVÁ, H., HOLOUŠOVÁ, D., 2006. *Pedagogika*, Univerzita Palackého v Olomouci Pedagogická fakulta, Olomouc 2006, 22 s. ISBN 80-244-1470-8
- GRECMANOVÁ, H., HOLOUŠOVÁ, D., URBANOVSKÁ, E. 1998. *Obecná pedagogika I.*, Hanex, Olomouc 1998, 64 s. ISBN 80-85783-20-7.
- CHRÁSKA, M. 1995. *K současným trendům pedagogického výzkumu ve světě*, Vydavatelství Univerzity Palackého Olomouc 1995, ISBN 80-7067-469-5.

- JANIŠ, K. 2001. *Rodina a škola*, Gaudeamus, Hradec Králové 2001, ISBN 80-7041-170-8.
- KOLÁŘ, P. 2000. *Systém domácího vzdělávání v USA a ve vybraných zemích Evropy*, Parlamentní institut 2000
- KRÁLÍKOVÁ, M., SINGEROVÁ-NEČESANÁ, J. 1985. *Rodina a škola ve výchovné spolupráci*, SPN, Praha 1985, ISBN 14-551-85
- NAKONEČNÝ, M. 1995. *Lexikon psychologie*, Vodnář, Praha 1995. 278 s. ISBN 80-85255-74-X.
- PETTY, J., KOVAŘÍK, Š. 2008. *Moderní vyučování*, Portál, Praha 2008. ISBN 978-80-7367-427-4 (brož.)
- PRŮCHA, J. 2001. *Alternativní školy a inovace ve vzdělávání*, Portál, Praha 2001, 16 s. ISBN 80-7178-584-9.
- PRŮCHA, J. 1991. *Alternativní školy v západní Evropě*, Ústav pro informace ve vzdělávání, Praha 1991, 21 s. ISBN 80-211-0094-X.
- PRŮCHA, J., 2005. *Moderní pedagogika*, Portál, Praha 2005, 389 s. ISBN 80-7367-047-X.
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. 2009. *Pedagogický slovník*, Portál, Praha 2009, 57 s., 248 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

- SINGULE, F. 1992. *Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti*, SPN, Praha 1992, 14 s. ISBN 80-04-26160-4.
- VESELÁ, Z. 1999. *Pedagogika 19. století*, Masarykova Univerzita Fakulta filozofická a pedagogická, Brno 1999, 24 s. ISBN 80-210-0178-X.

Elektronické zdroje:

- BRATKOVÁ, E., (zprac.). *Metody citování literatury a strukturování bibliografických záznamů podle mezinárodních norem ISO 690 a ISO 690-2: metodický materiál pro autory vysokoškolských kvalifikačních prací* /online/. /cit. 12. ledna 2011/. Verze 2.0, aktualit a rozšíř. Dostupný z [www. http://www.evskp.cz/SD/4c.pdf](http://www.evskp.cz/SD/4c.pdf).
- NITSCHOVÁ, D., *Domácí vzdělávání* /online/. /cit. 4. července 2010/. Dostupné z [www: http://www.domaciskola.cz/archiv/studie/](http://www.domaciskola.cz/archiv/studie/)
- PLAŇANSKÝ, P., *Bulletin Asociace pro domácí vzdělávání*, /cit. 4. července 2010/. Dostupné z [www: http://www.domaciskola.cz/archiv/buletiny/](http://www.domaciskola.cz/archiv/buletiny/)
- SIMONOVÁ, J., *Bulletin Asociace pro domácí vzdělávání* /online/. /cit. 4. července 2010/. Dostupné z [www: http://www.domaciskola.cz/archiv/buletiny/](http://www.domaciskola.cz/archiv/buletiny/)

PŘÍLOHY

Příloha č.1 vzor dotazníku využitého pro získání výzkumných dat

Dotazník pro veřejnost

Předem bych Vám chtěla poděkovat za čas strávený při vyplňování dotazníku. Vězte, že Vaše odpovědi budou důležité pro dokončení mé bakalářské práce. Jsem studentka Pedagogické fakulty v Olomouci, kde studuji obor Pedagogické asistentství.

Pokud byste se chtěli na něco zeptat, můžete mi napsat na e-mail: mryan@seznam.cz. Pokud budete chtít, mohu Vám dotazník poslat na Vaši e-mailovou adresu. Stačí, když mi Váš e-mail napíšete do horní části dotazníku. Při vyplňování dotazníku volte vždy jednu odpověď.

1. část

1. Jaký je Váš věk.....
2. Vaše pohlaví
  - a) žena
  - b) muž
3. Kolik a které členy má Vaše rodina (k dětem napište věk)?
4. Jaký je Váš rodinný stav?
  - a) svobodný/á
  - b) ženatý/á
  - c) rozvedený/á
  - d) vdovec/vdova
5. Jaký je věk druhého rodiče Vašeho dítěte? .....
6. Stupeň Vašeho nejvyššího dosaženého vzdělání?
  - a) ZŠ
  - b) SŠ s výučním listem
  - c) SŠ s maturitou
  - d) VOŠ
  - e) VŠ
  - f) jiná odpověď

7. Stupeň nejvyššího dosaženého vzdělání druhého rodiče vašeho dítěte?
- a) ZŠ
  - b) SŠ s výučním listem
  - c) SŠ s maturitou
  - d) VOŠ
  - e) VŠ
  - f) jiná odpověď
8. Jaká je Vaše pracovní pozice?
- a) zaměstnán/a
  - b) nezaměstnán/a
  - c) soukromý podnikatel
  - d) na mateřské dovolené
9. Jaká je pracovní pozice druhého rodiče vašeho dítěte?
- a) zaměstnán/a
  - b) nezaměstnán/a
  - c) soukromý podnikatel
  - d) na mateřské dovolené
10. Do jaké školy nastoupí Vaše dítě po ukončení docházky v mateřské škole?

2. část

1. Slyšeli jste někdy pojem „domácí vzdělávání“?
- a) ano
  - b) ne
2. Pro děti kterých ročníků základní školy, je domácí vzdělávání ze zákona povoleno?
- a) 1. - 5. ročník základní školy
  - b) 6. - 9. ročník základní školy
3. Proč si myslíte, že existuje možnost domácího vzdělávání?
- a) rodiče nejsou spokojeni s českým školstvím
  - b) rodiče chtějí být sami zodpovědní za způsob vzdělávání svých dětí
  - c) jiná odpověď
4. Máte osobní zkušenost s domácím vzděláváním?
- a) ano
  - b) osobně ne, ale moji známí
  - c) ne
  - d) jiná odpověď

5. Myslíte si, že je domácí vzdělávání pro děti vhodné z důvodu pozdějšího začlenění dítěte do společnosti?
- a) ano
  - b) ne
  - c) jiná odpověď
6. Jedná se podle Vás o novou metodu vzdělávání dětí?
- a) ano
  - b) ne, domácí vzdělávání je známé již z historie
  - c) jiná odpověď
7. Jaké je minimální požadované vzdělání rodičů/učitelů dětí v domácím vzdělávání?
- a) základní vzdělání
  - b) středoškolské vzdělání s maturitou
  - c) vysokoškolské vzdělání
  - d) jiná odpověď
8. Jsou dosažené znalosti dětí kontrolovány základní školou?
- a) ano
  - b) ne
  - c) jiná odpověď
9. Jaký si myslíte, že nastane vztah mezi vyučujícím rodičem a dítětem, během vzdělávání.?
- a) rodič zůstává více rodičem než učitelem
  - b) rodič dá najevo svému dítěti, že je pro něj stále velkou autoritou
  - c) rodič a dítě jsou v procesu vzdělávání partneři a vychází si vstříc
  - d) jiná odpověď
10. Shodujete se na způsobu základního vzdělávání s druhým rodičem Vašeho dítěte?
- a) ano
  - b) ne
  - c) jiná odpověď
11. Přemýšlel/a jste s druhým rodičem vašeho dítěte někdy o možnosti vzdělávat vaše dítě doma?
- a) ano, již předtím než se mi dostal do rukou tento dotazník
  - b) ne nepřemýšlela, až do té doby, co se mi dostal do rukou tento dotazník
  - c) nikdy, ani po vyplnění dotazníku
  - d) jiná odpověď

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Marie Dvořáková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	PhDr. Jana Kantorová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	Domácí vzdělávání
Název v angličtině:	Home education of children in families
Anotace práce:	Tématem této bakalářské práce je domácí vzdělávání. Cílem teoretické části bakalářské práce je detailní pohled do možností domácího vzdělávání a objasnění základních pojmů. V praktické části bakalářské práce je využito dotazníkového šetření, které nám podává informace o tom, do jaké míry jsou rodiče dětí předškolního věku informováni o možnosti domácího vzdělávání.
Klíčová slova:	vzdělávání, domácí vzdělávání, výchova, rodina, škola, dítě
Anotace v angličtině:	Topic of this bachelor thesis is home education. In theoretical part of the bachelor thesis is detail view into the possibilities of home education and explanation of basic conceptions. In practical part of the bachelor thesis are used questionnaires. The result of the questionnaires is how much information the parents of the children of preschool age have about home education.
Klíčová slova v angličtině:	Education, home education, upbringing , family, school, child.
Přílohy vázané v práci:	1 CD

Rozsah práce:	58 s. (62 866 znaků)
Jazyk práce:	Český jazyk